

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และคณะทำงานด้านข้อมูลรายการร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๑๘-๒๑

เรื่อง พระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๘
เรียบเรียง นางสาวขวัญชนก วิบูลย์คำ นิตกรชำนาญการ กลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ
ออกอากาศ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘

“กฎหมายเพียงแต่หลับ แต่ไม่เคยตาย” เป็นภาษิตเกี่ยวกับกฎหมายที่มีความหมายว่า “กฎหมายนั้นแม้จะตราออกมาเนิ่นนานแล้วก็ย่อมยังคงเป็นกฎหมายอยู่ แม้ในบางสมัยจะไม่ได้นำมาใช้เลย ด้วยเหตุผลที่ว่าหากยังไม่มี การยกเลิกไปแล้ว เมื่อหยิบยกขึ้นมาในคราใดย่อมยังคงมีผลบังคับใช้ได้อยู่เสมอ” ดังนั้น แม้ข้อความที่ปรากฏอยู่ใน กฎหมายจะมีความล้าสมัย หรือเป็นกฎหมายที่ไม่ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน เนื่องจากไม่มีกรณีตามกฎหมายเกิดขึ้น หรือเป็นกฎหมายที่ไม่มีสภาพบังคับใช้อย่างแท้จริง เนื่องจากตราขึ้นเฉพาะคราว ก็ไม่ถือว่ากฎหมายนั้นสิ้นสุด การบังคับใช้ จนกว่าจะได้ดำเนินการยกเลิกกฎหมายดังกล่าว การสิ้นสุดแห่งการบังคับใช้กฎหมายหรือการยกเลิก กฎหมายสามารถดำเนินการได้หลายกรณี ทั้งการยกเลิกกฎหมายโดยตรง โดยการกำหนดเวลาสิ้นสุดแห่งการบังคับใช้ กฎหมายไว้ในกฎหมายฉบับนั้นเอง หรือการตรากฎหมายฉบับใหม่ขึ้นมาเพื่อยกเลิกกฎหมายฉบับเดิม ซึ่งอาจจะเป็น การยกเลิกทั้งฉบับหรือเฉพาะบางบทบางมาตราก็ได้ หรือการที่รัฐสภาไม่อนุมัติพระราชกำหนด ย่อมมีผลเป็น การยกเลิกพระราชกำหนดนั้นด้วย นอกจากนี้ กฎหมายยังอาจถูกยกเลิกโดยปริยาย โดยการตรากฎหมายฉบับใหม่ที่มี บทบัญญัติในเรื่องเดียวกันกับบทบัญญัติในกฎหมายฉบับเก่า หรือกรณีที่บทบัญญัติในกฎหมายฉบับเก่ามีข้อความ ขัดแย้งกับกฎหมายฉบับใหม่ ในกรณีเช่นนี้ต้องถือว่ากฎหมายใหม่ยกเลิกกฎหมายเก่า หรือการที่ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่ากฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กฎหมายนั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้ จึงถือว่ากฎหมายนั้นถูกยกเลิกไป โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อยกเลิกพระราชบัญญัติและประกาศของคณะปฏิวัติ จำนวน ๑๑ ฉบับ ที่ไม่มีสภาพบังคับใช้ อย่างแท้จริงหรือเป็นกฎหมายที่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่ตราขึ้นในภายหลัง โดยมีเหตุผลในการเสนอให้ยกเลิกกฎหมาย แต่ละฉบับดังนี้

๑. พระราชบัญญัติควบคุมและจัดการกิจการหรือทรัพย์สินของคนต่างด้าวบางจำพวกในภาวะ คับขัน พุทธศักราช ๒๔๘๔

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นเฉพาะคราวเพื่อควบคุมและจัดการกิจการหรือทรัพย์สินของ คนต่างด้าวบางจำพวกในช่วงเวลาที่ราชอาณาจักรไทยประกาศสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตรเมื่อคราวสงครามโลก ครั้งที่สอง ซึ่งปัจจุบันภาวะการณสงครามได้สิ้นสุดลงแล้ว และกฎหมายได้กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เพื่อควบคุมและจัดการกิจการหรือทรัพย์สินของคนต่างด้าวบางจำพวกขึ้น แต่ในทางปฏิบัติไม่มีการตั้งคณะกรรมการ ดังกล่าว จึงทำให้ไม่มีสภาพบังคับใช้อย่างแท้จริง

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมสินค้าขาออก พ.ศ. ๒๕๐๓ และพระราชบัญญัติส่งเสริมสินค้าขาออก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๙

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การส่งสินค้าออกเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ แต่ปรากฏว่าบทบัญญัติในกฎหมายฉบับนี้มีเนื้อหาสาระเป็นการควบคุมการส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการส่งออกของประเทศ ประกอบกับในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติ การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้บังคับกับการส่งออกและนำเข้าสินค้า อยู่แล้ว กรณีจึงมิได้มีการนำกฎหมายฉบับนี้มาใช้ในการบริหารงานตามนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน สมควรยกเลิกกฎหมายฉบับนี้

๓. พระราชบัญญัติควบคุมการเช่าเคหะและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติควบคุมการเช่าเคหะ และที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๙ และพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าเคหะและที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการขึ้นค่าเช่าและการให้เลิกเช่าเคหะ และที่ดิน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในภาวะคับขัน แต่โดยที่ปัจจุบันภาวะคับขันดังกล่าว ได้ผ่านพ้นไปแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดให้มีการควบคุมค่าเช่าในลักษณะดังกล่าวต่อไป อีกทั้งควรปล่อยให้ การกำหนดอัตราค่าเช่าเป็นไปตามกลไกของตลาดและการตกลงกันของคู่สัญญา

๔. พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำบางอย่างในการขนส่งสินค้าขาออกทางเรือ พ.ศ. ๒๕๑๑

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นในขณะที่ยังไม่มีกฎหมายควบคุมผู้ขนส่งสินค้าทางเรือมิให้กำหนด เงื่อนไขต่าง ๆ ในการขนส่งที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ส่งออก แต่ในปัจจุบันมีการออกกฎหมายฉบับอื่นมาใช้บังคับแทน รวมทั้งไม่เอื้อต่อการประกอบการขนส่งสินค้าทางเรือที่ดำเนินการอยู่ ทำให้ไม่ได้มีการนำมาใช้ในการบริหารงาน ตามนโยบายด้านการพาณิชย์นาวีของรัฐบาลในปัจจุบัน จึงสมควรยกเลิกกฎหมายฉบับนี้

๕. พระราชบัญญัติสถานสินเชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๑๘

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งสถานสินเชื่อบุคคลได้ และในขณะนั้นกฎหมายโรงรับจำนำยังไม่มีขอบเขตกว้างขวางเพียงพอ แต่ปัจจุบันสถานประกอบการโรงรับจำนำ มีจำนวนมากขึ้น จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องมีกฎหมายฉบับนี้อีกต่อไป

๖. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๕ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๖ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๒ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดเวลาในการเล่นโบว์ลิ่งและเล่นสเก็ตของ ประชาชนทั่วไป โดยกำหนดเวลาการให้บริการของสถานโบว์ลิ่งและสถานเล่นสเก็ต อย่างไรก็ตาม โบว์ลิ่งและสเก็ตจัดอยู่ ในประเภทของกีฬาชนิดหนึ่ง จึงไม่ควรมีการจำกัดเวลาในการเล่นและการให้บริการไว้ กรณีจึงไม่มีความจำเป็นจะต้อง มีกฎหมายฉบับนี้อีกต่อไป

อนึ่ง พระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จึงส่งผลให้พระราชบัญญัติและประกาศของคณะปฏิวัติตามรายชื่อที่ระบุในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ถูกยกเลิกหรือ สิ้นสุดการบังคับใช้เป็นกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘

จากเหตุผลในการเสนอให้ยกเลิกกฎหมายบางฉบับข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กฎหมายหลายฉบับตราขึ้น เพื่อใช้บังคับเฉพาะในบางสถานการณ์ ขณะที่หลายฉบับหมดความจำเป็นและไม่มีการใช้บังคับอย่างแท้จริง เพราะไม่เหมาะสมหรือสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน หรือมีกฎหมายอื่นที่ตราขึ้นใช้บังคับในภายหลัง ซึ่งมีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมากกว่า แต่กฎหมายเหล่านี้จะไม่สิ้นสุด การบังคับใช้ จนกว่าจะมีการยกเลิก ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือ ข้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นอย่างเป็นระบบต่อไป

บรรณานุกรม

- ชำนาญ จันทร์เรือง. (๒๕๕๐). **อย่าร่างรัฐธรรมนูญเพื่อหนีคนคนเดียว**. สืบค้น ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙
จาก <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?id=1055>
- “พระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๘.”
(๒ มิถุนายน ๒๕๕๘). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๔๗ ก, น. ๑-๒.
- พิชัยศักดิ์ หรยางกูร. (๒๕๕๔). **รวมศัพท์และภาคกฎหมายลาติน-ไทย**. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานิตย์ จุมปา (บรรณาธิการ). (๒๕๕๕). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ ๑๑)**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๕๘). **เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับ
ที่หมดความจำเป็นหรือซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)**.
กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.
- หยุด แสงอุทัย. (๒๕๕๒). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป (พิมพ์ครั้งที่ ๑๗)**.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.